

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PAKEITIMO VERTYBINIAIS POPIERIAIS IR PADENGŲŲ
OBLIGACIJŲ ĮSTATYMO PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PAKEITIMO
PROJEKTŲ**

(TAP NR. 22-312(2); 22-313(2); 22-314(2); 22-315(2); 22-316(2); 22-317(2); 22-318(2); 22-319(2); 22-320(2);
22-321(2); 22-322(2); 22-323(2); 22-324(2); 22-325(2); 22-326(2); 22-327(2); 22-328(2); 22-329(2); 22-330(2))
(TAIS NR. 21-28330(3); 21-28343(3); 21-28334(3); 21-28335(3); 21-28331(3); 21-28332(3); 21-28333(3); 21-
28337(3); 21-28336(3); 22-3044(3); 21-28341(3); 22-3046(2); 22-3045(3); 21-28344(3); 21-28345(2); 21-
28346(3); 21-28340(3); 21-28339(3); 21-28338(3))

2022-05-04 Nr. NV-1218

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: reglamentuoti pagrindinius reikalavimus, taikomus rizikos pakeitimui vertybiniais popieriais ir padengtosioms obligacijoms, sukuriant aiškius teisinius pagrindus ir sudarant palankesnes galimybes šių ilgalaikių finansinių priemonių išleidimui, taip pat prisidedant prie kapitalo rinkų plėtros.

Dabartinė situacija: pakeitimas vertybiniais popieriais yra sandoris, suteikiantis galimybę skolintojui (paprastai – kredito įstaigai arba didelei įmonei) refinansuoti paskolų arba pozicijų rinkinį, pavyzdžiui, paskolas nekilnojajamajam turtui įsigyti, automobilių išperkamąją nuomą, vartojimo kreditus ar kita, paverčiant juos vertybiniais popieriais, kuriais galima prekiauti antrinėje rinkoje.

Padengtosios obligacijos – obligacijos, kurių išpirkimas ir kitų su ja susijusių reikalavimų padengimas užtikrinamas specialiąsias sąlygas atitinkančiu turtu.

Šiuo metu pakeitimas vertybiniais popieriais nacionalinėje teisėje nėra išsamiai reglamentuotas. Dažnai pakeitimas vertybiniais popieriais atliekamas naudojantis užsienio korporatyvinėmis struktūromis ar specialiosios paskirties bendrovėmis, įsteigtomis ne Lietuvoje.

Padengtųjų obligacijų išleidimo, jų apyvartos, išpirkimo tvarką, taip pat reikalavimus kredito įstaigoms, kurios išleidžia padengtąsias obligacijas, šiuo metu reglamentuoja Hipotekinių obligacijų ir hipotekinio kreditavimo įstatymas (priimtas 2003 m. rugsėjo 25 d.). Hipotekinių obligacijų ir hipotekinio kreditavimo įstatymas praktikoje nebuvo sėkmingai pritaikytas, nes per savo galiojimo laikotarpį tik vienas bankas pabandė įgyvendinti šio įstatymo nuostatas praktikoje.

Šiuo metu į nacionalinę teisę neperkeltos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos nuostatos dėl padengtųjų obligacijų emisijų ir viešosios priežiūros, neįgyvendintos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento nuostatos, kuriomis nustatoma bendroji pakeitimo vertybiniais popieriais sistema ir sukuriamą specialioji paprasto, skaidraus ir standartizuoto pakeitimo vertybiniais popieriais sistema.

Europos plėtros ir rekonstrukcijos bankas atliko pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų srities teisinės aplinkos apžvalgą bei pateikė siūlymus dėl Lietuvos teisės aktų tobulinimo.

Šiuo metu reikalavimai, taikomi pakeitimo vertybiniais popieriais sandoriams ir padengtosioms obligacijoms nėra suderinti su analogišku Latvijos ir Estijos teisiniu reguliavimu. Minėtų nuostatų suderinimas yra vienas iš 2017 m. Baltijos šalių pasirašyto susitarimo memorandumo tikslų.

Projekto esmė: į nacionalinę teisę perkelti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, įgyvendinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamento nuostatas, taip pat Baltijos šalių pasirašytą memorandumą, atsižvelgiant į Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko atliktą apžvalgą ir siūlymus, siūloma reglamentuoti pagrindinius reikalavimus, taikomus rizikos pakeitimui vertybiniais popieriais ir padengtosioms obligacijoms, sukuriant aiškius teisinius pagrindus ir sudarant palankesnes galimybes šių ilgalaikių finansinių priemonių išleidimui, pavyzdžiui, pakeitimais siūloma įtvirtinti padengtųjų obligacijų institutų teisinį reguliavimą, užtikrinti sklandesnį Reglamento taikymą, taip pat reglamentuoti pakeitimo vertybiniais popieriais bendrovių ir padengtųjų obligacijų bendrovių steigimo, valdymo, veiklos pabaigos tvarką, kitas sąlygas, įtvirtinti investuotojų ir atitinkamų kreditorių patikėtinio institutą pakeitimo vertybiniais popieriais

schemose, nustatyti pakeitimo vertybiniais popieriais priežiūros principus ir reikalavimus ir kt. Siūlomi pakeitimai detaliai aprašomi projekto aiškinamajame rašte.

Derinimas: projekto rengėjai nurodo, kad į gautas institucijų pastabas atsižvelgta arba jos suderintos darbo tvarka. Dėl Teisingumo ministerijos pastabų, į kurias neatsižvelgta pridedama derinimo pažyma (pažymėtina, kad didžioji dalis Teisingumo ministerijos pastabų yra techninio pobūdžio).

Projekto rengėjai pažymi, kad projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir suderinti darbo tvarka.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektai parengti įgyvendinant Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano priemonę Nr. 10.4.1 „Parengti Pakeitimo vertybiniais popieriais ir padengtųjų obligacijų įstatymą bei su juo susijusius įstatymus, kuriais būtų įtvirtinta nacionalinė padengtųjų obligacijų reguliavimo sistema ir sudarytos sąlygos sukurti bendrą teisinę ir reguliacinę Baltijos valstybių padengtųjų obligacijų sistemą“.

Projektą svarstyti numatyta Seime pavasario sesijos metu - gegužės mėn.

Dalykinio vertinimo išvada: Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupei nepateikus esminių pastabų, siūloma projektą svarstyti tarpinstituciniame pasitarime (III dalyje).

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Tautvydas Brazdžiūnas

Tautvydas Brazdžiūnas, tel. +37070663807, el. p. tautvydas.brazdziunas@lr.lt